

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 7C/362/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 761222229
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Puklušová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2013:761222229.3

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Darina Puklušová, v právnej veci žalobcu: F. O., J.. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX H., proti žalovanému: Poštová banka, a. s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa, takto

rozhodol:

Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá v Zmluve o úvere č. 6102402508 medzi účastníkmi konania dňa 6. 2. 2008 je neplatná.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Žalovaný je povinný zaplatiť štátu na účet tunajšieho okresného súdu náhradu súdneho poplatku vo výške 99,50 eur, to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa svojím návrhom podaným na tunajší súd domáhal určenia neplatnosti v časti Dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve uzatvorenej dňa 6. 2. 2008 medzi žalobcom a Poštovou bankou, a. s., pričom z dokazovania súdu vyplynulo, že sa jedná o Zmluvu o úvere pod č. 6102402508 a zároveň požadoval náhradu vzniknutých trov konania.

V odôvodnení žaloby uviedol, že žalobca považuje predmetnú zmluvu za problematickú, nakoľko sú v nej okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia, ktoré sú v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že jedná sa o typovú, formulárovú zmluvu, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa a ktorej súčasťou bola dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadaval zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy aj napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré byuložilo žalobcovi povinnosť plniť a žalobca nemá možnosť tieto zrážky zo mzdy zastaviť. Zamestnávateľ žalobcu je v zmysle zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu, pričom veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom.

Žiadosť veriteľa o vykonávanie zrážok zo mzdy adresovanú zamestnávateľovi žalobcu - Ž. N. V. G., žalobca preukázal listom zo dňa 29. 12. 2008, čím osvedčil vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou dohodou o zrážkach zo mzdy. Následne dňa 5. 10. 2012 žalobca podal na tunajší okresný súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia na uloženie povinnosti zamestnávateľovi zdržať sa zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného, o ktorom návrhu tunajší súd uznesením č. k. 8C 196/2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. 12. 2012 v prospech žalobcu vyhovel, pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 1. 2013.

V ďalšej časti odôvodnenia žalobného návrhu žalobca popísal právny rozbor danej právnej problematiky, v ktorom poukazuje na ustanovenia vnútroštátneho práva o predmetnom inštitúte (§ 551 Občianskeho zákonníka), na jednotlivé články smernice 93/2013 EHS týkajúce sa problematiky spotrebiteľských zmlúv a na jednotlivé rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa spotrebiteľských vzťahov. Poukázal okrem iného aj na uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 11C 193/2011, podľa obsahu ktorého predmetný okresný súd v danej veci predložil Súdnemu dvoru EÚ dňa 21. 12. 2011 vec na vyriešenie prejudiciálnej otázky: Či bráni článok 38, článok 17 Charty základných práv EÚ v spojení s článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ v aplikácii takej vnútroštátnej úpravy, podľa ktorej sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonávajú spotrebiteľovi zrážky zo mzdy bez súdnej kontroly, za neprijateľných podmienok a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zrážky zrušiť.

V závere je potrebné spomenúť aj tú skutočnosť, že žalobca v odôvodnení návrhu uviedol, že súčasťou žaloby je aj návrh na prerušenie konania, takýto návrh v petite žaloby absentuje, žalobca takýto návrh ani v účastníckej výpovedi, ani v záverečnom prejave nepredniesol, súd teda o takomto návrhu nemal dôvod rozhodovať. Z odôvodnenia žaloby je zrejmé, že žalobca, ktorý v konaní nebol právne zastúpený, žalobu vypracovával na základe podkladov a textov, ktoré sa dotýkali aj otázky prerušenia konania z dôvodu predloženia návrhu na vyriešenie prejudiciálnej otázky, ktorý bol adresovaný Súdnemu dvoru EÚ tak, ako tomu bolo v konaní č. k. 11C 193/2011 Okresného súdu Prešov a žalobca tento text len laicky opísal. Navyše súd má zato, že nie je potrebné prejudiciálne riešiť otázku, či zrážky zo mzdy sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou prostredníctvom Súdneho dvora EÚ, nakoľko táto problematika je už pomerne obsiahne upravovaná aj vnútroštátnymi predpismi, čo vyplýva aj z doterajšej súdnej praxe.

K samotnému inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy žalobca okrem iného uviedol, že tento nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor (k tomu citoval rozsudky Súdneho dvora EÚ napr. vo veci C 168/05, C 243/08, C 240/08, C 334/92 a iné), pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Žalobca ďalej uviedol, že ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy žalobca bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa žalobcu na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky.

Žalobca v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku umožňuje postihnúť majetok žalobcu v podobe jeho mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

V závere žalobca uviedol, že podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetného právneho úkonu, ktorým žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v danej spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky opiera o ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Na základe takto popísaného skutkového stavu a právneho odôvodnenia žalobca sa domáhal určenia, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy v danej úverovej zmluve je neplatná.

Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne, pričom uviedol, že návrh žalobcu považuje za nedôvodný a žiadal, aby súd predmetnú žalobu v celom rozsahu zamietol. Toto stanovisko odôvodnil tým, že s poukazom na ustanovenie § 80 písm. c/ O.s.p. žalobca v tomto konaní žiadnym spôsobom nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti daného právneho úkonu. K tvrdeniu, že predmetná

zmluva o úvere je problematická a neudržateľná z euro konformného hľadiska, poukázal na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v danom prípade nejde o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Poukázal na to, že žalobca neodôvodnil, v čom vidí neprijateľnosť zmluvnej podmienky - dohody o zrážkach zo mzdy, nezaoberal sa článkom 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS, v ktorom sa konštatuje, že pri posudzovaní, či sa má zmluvná podmienka považovať za nekalú, je vnútroštátny súd povinný zohľadniť všetky okolnosti prípadu týkajúce sa uzatvorenia zmluvy. Uviedol, že žalobca mal pri nekalosti (neprijateľnosti) zmluvných podmienok brať do úvahy skutočnosť, o aký produkt sa jednalo a za akých podmienok bola zmluva o úvere uzatvorená a následne uvedomiť si účel dohody o zrážkach zo mzdy, ktorým je ochrana veriteľa v prípade, ak si dlžník prestane plniť svoje povinnosti riadne a včas. Berúc na zreteľ uvedené žalovaný má zato, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy nie je neprijateľná zmluvná podmienka. Taktiež má žalovaný zato, že v predmetnej zmluve o úvere nie je uvedená žiadna neprijateľná podmienka. V ďalšej časti písomného vyjadrenia žalobca sa venoval inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy vo všeobecnosti s poukazom na ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka a jeho výklad s poukazom na rakúsku právnu úpravu predmetného inštitútu.

K samotným zrážkam zo mzdy, ktoré boli realizované zamestnávateľom žalobcu, uviedol, že výška pohľadávky vyplýva jednak zo zmluvy o úvere, ktorú žalobca slobodne a vážne uzavrel so žalovaným ako veriteľom. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dvojstranný právny úkon uzavretý medzi žalobcom a žalovaným, v ktorom si strany dohodli vzájomné práva a povinnosti, a preto zamestnávateľ žalobcu je povinný po predložení tejto dohody vykonávať tieto zrážky v zmysle predmetnej dohody a v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Nie je teda pravdou, že zamestnávateľ žalobcu zasahuje do jeho majetku, nakoľko k takémuto postupu sa žalobca zaviazal uzavretím zmluvy o úvere, ktorej súčasťou bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy.

V závere písomného vyjadrenia žalovaný popísal skutočnosti uvedené v zmluve o úvere a ďalšie udalosti, ktoré nastali po tom, čo žalovaný sa dostal pri platení splátok do omeškania v spojení s realizáciou dohody o zrážkach zo mzdy, ku ktorej žalovaný pristúpil žiadosťou zo dňa 18. 12. 2008, kde požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu mesačných zrážok vo výške 89,39 eur, čo vyplýva z listu zamestnávateľa žalobcu zo dňa 13. 8. 2012. Tým chcel preukázať, že nie je pravdou, že výšku pohľadávky zrážanej zo mzdy určil žalovaný.

Právny zástupca žalobcu Mgr. Ján Marták doplnil písomné vyjadrenie predložením dôkazných listín, a to kópiou žiadosti o odklad splácania úveru a odpoveď na ňu, dodatok č. 1 k zmluve o úvere, kde bol uvedený odklad splátok žalobcu na dobu 3 mesiacov a to do 21. 7. 2009, predložil dôkazy preukazujúce, že žalobca dlhoval splátky z úveru za október, november a december 2008, a preto 18. 12. 2008 banka pristúpila k požiadaniu o realizáciu uspokojenia dlhu zrážkami zo mzdy, pričom tento postup žalovaného nie je v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ani s inými predpismi platnými na území Slovenskej republiky, ako aj s inými európskymi predpismi.

Zmluvu o úvere žalovaný považuje za platnú a účinnú, ako aj v nej uzavretú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je štandardne využívaným inštitútom v zmluvných vzťahoch na území Slovenskej republiky.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, právneho zástupcu žalovaného, listinnými dôkazmi, a to: Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 6102402508 uzavretou medzi účastníkmi konania, uznesením tunajšieho okresného súdu č. k. 8C 196/2012 o vydaní predbežného opatrenia, uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 11C 193/2011 zo dňa 21. 11. 2011, žiadosťou o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy vyhotovenou žalovaným dňa 18. 12. 2008 adresovanou ŽSR, Oblastné riaditeľstvo Košice, potvrdením mzdovej účtárne ŽSR Košice zo dňa 13. 8. 2012 o tom, že zamestnanec F. O. má prevádzané zrážky zo mzdy pre Poštovú banku od decembra 2008 mesačne vo výške 87,- eur, žiadosťou o odklad splácania úveru, odpoveďou na žiadosť zo dňa 27. 4. 2009, Dodatkom k úverovej zmluve č. 1 zo dňa 11. 5. 2009 podpísaný žalobcom a žalovaným a Dodatkom, resp. návrhom dodatku k úverovej zmluve č. 2 zo dňa 17. 2. 2010, ktorý nebol žalobcom podpísaný, s písomnosťami adresovanými predsedovi a členom Súdneho dvora EÚ z 21. 5. 2010, pričom súd zistil tento skutkový stav:

Dňa 9. 10. 2012 tunajší súd uznesením vyhovel návrhu žalobcu na vydanie predbežného opatrenia v konaní č. k. 8C 196/2012, ktorým súd nariadil a uložil Ž. N. V. G., H. X zdržať sa zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy až do skončenia vo veci samej o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok a zároveň uložil žalobcovi do 30 dní od právoplatnosti predmetného uznesenia podať žalobu vo veci samej. V odôvodnení predmetného uznesenia sa okrem iného uvádza a súd v tomto konaní opakovane zistil, že žalobca uzavrel so žalovaným dňa 6. 2. 2008 Zmluvu o úvere č. 6102402508, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 100.000,- Sk, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 60-tich mesačných splátkach po 2.713,- Sk od 21. 3. 2008. Celková výška nákladov bola stanovená na sumu 56.803,51 Sk s RPMN 20,70 %. Z výpovede žalovaného a dôkazných listín ním predložených súd vzal za preukázané, že žalovaný sa v mesiaci október 2008 (následne november a december 2008) dostal do omeškania s platením splátok, a preto dňa 18. 12. 2008 žalovaný písomne požiadal o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá dohoda bola súčasťou predmetnej zmluvy o úvere uzavretá podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podpísaním predmetnej zmluvy o úvere, ktorej súčasťou bola aj táto Dohoda o zrážkach zo mzdy, dal žalobca súhlas na jej predloženie platiteľovi mzdy v prípade, že poruší ustanovenia zmluvy týkajúce sa splácania svojho záväzku. Žalovaný takto žiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške 89,39 eur mesačne, ktoré zamestnávateľ prevádzal od decembra 2008, čím celkovo žalobcovi zrazil sumu 3.796,41 eur.

Proti súdom nariadenému predbežnému opatreniu podal odvolanie žalovaný. Uznesením Krajského súdu v Košiciach bolo predmetné uznesenie potvrdené a vec takto nadobudla právoplatnosť dňa 15. 1. 2013. Týmto dňom teda zamestnávateľ žalobcu bol povinný pozastaviť zrážky zo mzdy žalobcu, čo žalobca vo svojej výpovedi aj potvrdil.

Žalobca v účastníckej výpovedi uviedol, že predmetný úver bol nútený si zobrať, nakoľko sa dostal do finančnej tiesne a pokiaľ by už v čase podpisovania zmluvy o úvere vedel, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy je rozporná s právom Európskej únie a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, tak by predmetnú zmluvu nepodpísal. Náhradu trov konania od žalovaného nepožadoval.

Podľa § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa článku 1.5 Všeobecných obchodných podmienok „náklady spojené s úverom“ klient je povinný platiť náklady na úver, t. j. úroky poplatky, prípadne poistné a ostatné náklady a platby (náklady na vymáhanie pohľadávok a podobne), ktorej výška je uvedená v žiadosti a sadzobníku alebo ktoré vzniknú vo vzťahu k tej, ktorej predmetnej zmluve, ako aj zmluvné pokuty a úroky z omeškania“.

Podľa článku VI.7 Všeobecných obchodných podmienok „Dôsledky porušenia platobných povinností, omeškanie s plnením peňažných záväzkov klienta má za následok vznik práva spoločnosti na dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne aj za začatý deň omeškania a zmluvnú pokutu vo výške 10 % každej mesačnej splátky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní. Akékoľvek výdavky spoločnosti spojené s vymáhaním pohľadávky znáša klient a ich výška môže byť v Sadzobníku určená paušálne; bez jej určenia je klient povinný hradiť skutočne vynaložené náklady spoločnosti. Zmluvná pokuta je splatná najneskôr 5 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy na jej úhradu klientovi. Dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v OP nevyklučuje možnosť uplatnenia práva na náhradu škody, ktorá vznikne spoločnosti v plnej výške“.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoja ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí. (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1. 4. 2004, t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Podľa § 153 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len O.s.p.) súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p. ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť

podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Ako už bolo vyššie uvedené, žalovaný namietal naliehavosť právneho záujmu žalobcu s tvrdením, že žalobca naliehavý právny záujem ničím neodôvodnil. Súd má zato, že v danom prípade naliehavý právny záujem žalobcu je preukázaný tým, že žalovaný reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu (akéhokoľvek rozhodnutia súdu, alebo inej inštitúcie) k zásahu do jeho majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ žalobcu bude musieť rešpektujúco uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu a žalovaný sa môže na úkor žalobcu takto bezdôvodne obohacovať a žalobca iným spôsobom ako žalobou na súde sa zmeny tohto stavu nemôže domôcť. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 O.s.p. teda súd takto rozhodol, že žalobca preukázal naliehavosť právneho záujmu predmetnej určovacej žaloby, ktorou má súd určiť, či tu právny vzťah, alebo právo je, alebo nie je.

Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že účastníci konania dňa 6. 2. 2008 uzavreli Zmluvu o úvere č. 6102402508 v predmete poskytnutia úveru vo výške 100.000,- Sk s uvedením mesačnej splátky 2.713,- Sk počnúc od 21. 3. 2008, s celkovou výškou nákladov 56.803,51 Sk s RPMN 20,70 %.

Súčasťou zmluvy o úvere bola aj Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej žalobca súhlasil, aby mu boli vykonané zrážky zo mzdy, a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. Predmetnou dohodou žalobca súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Z dokazovania súd vzal za preukázané, že predmetná zmluva o úvere je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú je spotrebiteľ

nútený podpísať. Uzatvorením Dohody o zrážkach zo mzdy ako neoddeliteľnej súčasti formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom, alebo dodávateľom, nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávajúcu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Je potrebné zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl, rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd v danom prípade poukazuje na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21. 1. 2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179 ktorým v bode 9 Komisia dospela k záveru, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súdospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v zmluve o úvere pod č. 6102402508 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú dohodu vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať ako neoddeliteľnú súčasť formulárovej zmluvy o poskytnutí úveru a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnúť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, súd je toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľnú a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 až 6 Občianskeho zákonníka a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca, ktorý mal v konaní úspech, náhradu trov konania nepožadoval.

Žalobca bol ako spotrebiteľ bol v tomto konaní podľa ustanovení § 4 ods. 2 písm. za/ Zákona č. 71/1992 Zb. v znení novelizovaných predpisov oslobodený, a preto súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť náhradu súdneho poplatku (z návrhu) štátu, podľa položky 1 písm. b/ Prílohy sadzobníka Zákona o súdnych poplatkoch.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Zb., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.